

Oponentní posudek na práci Jana Málka *Postoj České republiky k Evropské bezpečnostní a obranné politice*

Obsah práce

Práce je rozdělena do čtyř větších celků (podoba a vývoj Evropské bezpečnostní a obranné politiky, srovnání evropské a českých bezpečnostních strategií, zapojení ČR do evropské bezpečnostní a obranné politiky, postoj politických elit ČR tj. prezidenta, vlád a parlamentních stran k evropské bezpečnostní a obranné politice v období od konce 90. let dodnes). Deklarovaným cílem práce bylo představit na případě ČR zapojení členského státu EU do realizace evropské bezpečnostní a obranné politiky, analyzovat konstrukci národní bezpečnostní strategie a její spojení s evropskou bezpečnostní strategií, zachytit odraz klíčových evropských dokumentů ve formulaci a provádění české bezpečnostní politiky, poskytnout přehled zapojení ČR do obranných struktur EU a konečně odraz evropské bezpečnostní politiky v postojích českých politických stran, vlád a prezidentů (s. 7).

Hodnocení práce

Autor si podle mého názoru nedostatečně ohraničil předmět zájmu. Evropská bezpečnostní a obranná politika je téma velmi široké – zvláště, jde-li jak o analýzu formování této politiky či analýzu postojů k ní, tak analýzu fungování této politiky v praxi – , ve svém celku stěží zpracovatelné v rámci bakalářské práce, a to i v případě, že je pojmato primárně z perspektivy ČR. Ostatně, autor chvílemi hovoří o Evropské bezpečnostní a obranné politice, chvílemi ale obecněji o Společné zahraniční a bezpečnostní politice – jistě, tyto oblasti se přirozeně překrývají, ale pro účely analytické je třeba obě oblasti pracovně oddělit, stejně jako je třeba oddělit oblast klasické obrany od jiných aspektů bezpečnostní politiky a soustředit se právě jen na jednu oblast, téma, aspekt.

Krátce, autor si podle mého názoru téma nedostatečně strukturoval a vytknul si příliš mnoho cílů, pročež většinu pak nedokázal přesvědčivě naplnit. (Některé cíle se ani naplnit nepokusil např. „představit na případě ČR zapojení členského státu EU do realizace Evropské bezpečnostní a obranné politiky“ – pokus učinit z ČR modelový příklad, který něco vypovídá též o jiných státech EU by byl jistě zajímavý, ale skončil jeho zformulováním v úvodu.)

Bylo-by lépe, kdyby autor zvolil jen jedno dílčí téma (např. právě postoj českých politických elit k Evropské bezpečnostní a obranné politice či ještě lépe, k nějakému jejímu výraznému aspektu) a jako cíl si stanovil určit, zda existují styčné body, kontinuita postojů apod..

Práci bohužel chybí srozumitelná výzkumná otázka a s ní spojená hypotéza, chybí též autorovo teoretické zakotvení.

Je velmi překvapivé, že autor ve své práci nevyužívá žádnou zahraniční literaturu, ba dokonce ani dokumenty EU samotné (např. texty smluv či jiné právní předpisy, výroční zprávy Rady a Komise, vyjádření Evropského parlamentu, dokumenty Evropské obranné agentury, každoroční shrnutí dokumentů Evropského institutu pro bezpečnostní studia , zprávy Rady o implementaci evropské bezpečnostní strategie apod.). Jedinou výjimku představuje text Evropská bezpečnostní strategie (navíc pouze v základním znění z r. 2003). Na to, že si chce autor mj. všimnout, jak se klíčové evropské dokumenty odrazily ve formulaci a provádění české bezpečnostní politiky je to dost málo. (Autor navíc v textu trochu nepochopitelně odkazuje na

český název Evropské bezpečnostní strategie, jakkoli v závěrečném seznamu literatury ji má zapsánu v angličtině.)

Jistý problém vidím rovněž v tom, že autor často úplně vynechává vlastní názor – jakkoli se jedná o téma, jehož analýzu si v úvodu stanovil jako jeden z cílů – a některé kapitoly jsou proto jen volným přepisem použité literatury (např. kap. Promítnutí EBOP do české bezpečnostní politiky), nebo obsah určitých dokumentů prostě jen klade vedle sebe, aniž by je skutečně srovnával a z jejich srovnání něco vyvozoval tj. že by pojmenoval třeba styčné body apod. (např. větší část kapitoly Analýza evropských a českých bezpečnostních dokumentů, jednu větu v Závěru nemohu pokládat za komparaci).

Autor by měl věnovat výrazně větší pozornost také formální úpravě. Nejde pouze o nečekaně umístěvané mezery (zejména v poznámkách pod čarou), o návaznost textu (počátek kap. Bezpečnostní zájmy ČR na s. 28 budí dojem, že byl původně umístěna jinde), o nejednotnost úpravy (např. v závěrečném seznamu literatury jsou někteří autoři uváděni celým jménem a jiní ne, někteří autoři jsou úplně vynecháni – Pitrová jako spoluautorka brněnské *Evropské unie*) či velmi volný způsob nakládání s velkými písmeny (např. bezpečnostní politika ČR a bezpečnostní zájmy ČR s velkým B na s. 36, vojenská strategie s velkým V a S na s. 37, ČR s malým r v odkazech na s. 39, bezpečnostní strategie s velkým S v odkazech na s. 46). Potenciálně větší problém vidím v tom, že autor sice citace uvádí kurzívou, zapomíná je však dávat do uvozovek, což znejasňuje rozdíl mezi autorovým důrazem a citací.

Práci navrhuji hodnotit známkou 3.

Martin Polášek
Ústav politologie FF UK, 13.9. 2009

